

dni je dobila naša kmetijska družba tisto osnovo postave za obdelovanje **Krasa** nazaj, katero je leta 1853 predložila sl. ministerstvu notranjih oprav; sl. ministerstvo ji veluje, naj se po zaslišanji zvedenih mož iz **Krasa** tudi za pogojzdovanje krajnskega **Krasa** izdelajo postave po tistih pravilih, ktere je sl. ministerstvo ravnokar za pogojzdovanje primorskega **Krasa** poterdilo, in tako naj se ti enaka družba osnuje tudi na Notrajskem. Domo-ljubom iz Notrajskega bo tedaj kmalo lepa priložnost dana, ustanoviti si koristno družbo.

Iz Ljubljane. Pretekli petek zvečer je bilo v izbani filharmonijskega društva šesto prosto razlaganje učenih reči. Gospod Dragotin Dežman, naš muzealni kustos, je govoril o „mahu.“ Njegovo govorjenje se je ločilo tudi potem od tako imenovanih „vorlesung“, ker ni bral iz pisma, ampak govoril iz glave. S krepko pa prosto besedo je dokazoval, kako velika je narava v narmanjih rečeh, — kako čudovito je vse ustvarjeno, — da ni tako majhne stvari, da bi ne bila vredna globocega in tancega premišljevanja. Omenili smo tega razlaganja, katero kakor terdijo vsi, ki so vedni v teh rečeh, je bilo kaj izverstno in narbolje izmed dozdanjih, da izrečemo željo očitno, naj bi nam učeni gospod to, kar so tako mikavno razložili po nemško, v „Novicah“ povedali tudi po slovenski. — O poslednjih hudih zametih sta dva delovca, ki sta na železnici sneg odmetavala, tako ozebla, da je eden v Šent-Petru umerl. — Gosp. minister pravosodja je z dekrétom od 1. t. m. izvolil g. dr. Lovr. Toman-a za advokata v Radoljci, kamor se bo tudi kmalo podal.

Novičar iz raznih krajev.

Iz Dunaja. C. kr. armadno nadpoveljstvo je z zaukazom od 31. oktobra 1857 naznanilo, da bo apostoljski sedež od časa do časa odločil tretjo stopnjo za razsojevanje izrekov duhovne zakonske sodnije za armado. Z razpisom od 12. januarja so tedaj sv. Oče, papež, gospoda solnogradskega nadškofa za take razsodbe na tretji stopnji izvolili za sedem let.

— Srebernega in bakrenega drobiža je ta čas več kot za 30 milijonov med ljudmi, in deržavnim dnarnicam je mogoče za to skerbeti, da jih je v vsaki deželi toliko, kolikor jih je po primeri treba. Verh tega bo skorej še pred koncom tega leta nov dnar v obtek prišel, namreč četertforintniki avstrijske veljave, katerih je že mnogo nakovanih in jih še vedno kujejo.

— Na Dunaju je bilo pretečeni predpust kakih 4240 plesov ali balov; med temi jih je bilo kakih 120 za dobrodelne naprave.

Iz Celovca. Krojaški mojstri v Celovcu so dobili muho v glavo, da svojim družetom in učencom skrivajo, kako oblačila merijo in prirezvajo. To menda delajo, ker mislijo, da si bodo s to težko umetnostjo po mogočnosti dolgo sami polnili žepe, in menda tudi nečejo pohujševati svojih pomagačev in ne jim dajati slabega izgleda, če jim pri prirezovanju kak velik kos sukna kam smukne. Al družeti in učenci s tacimi skrivnostmi svojih mojstrov niso dovoljni in so se zavoljo tega pri kupčijski in obertnijski odborici pritožili.

Iz Galicije. Kakor „Lemberger Ztg.“ piše, je goveja kuga v Galiciji v nekterih krajih minula, v družih pa se zopet znovega začela in sicer v 7 seliših. Napadla je med 1810 govedi 92 glav, katerih je 8 ozdravelo, 58 poginilo, 5 so jih pobili in 21 jih je še bolnih ostalo.

Iz Ogerskega. V temežkem Banatu je žito tako po nič, da so začeli bolj pridno tabak sejati in toliko sveta so že za to odločili, da je cesarska vlada sklenila, tistim, ki se s tabakorejo pečajo, (ne le v Banatu temuč sploh) 600 tavžent goldinarjev posoditi.

Iz Erdeljskega. V Barčanfalvi je zavoljo suše tako pomanjkvanje vode, da morajo kmetovavci vode za živino kupovati.

Iz Rusije. „Journal le Correspondent“ je razglasil sestavek z imenom Olgerdovicz podpisan, kterege je knez Trubeckoj spisal. V tem je brati, da bo plemstvo v krajinah, v katerih je obilo gojzdov in močirnega sveta, tlako in svet, kterege sužnjeki posestvajo, rado odstopilo za primerno odkupšino. Kjer je obilo obdelanega sveta, kterege sužnjeki obdelujejo in tako plemenitašem največ dohodkov donasajo, bi prišlo plemstvo v nič po odpravi sužnjekov.

Iz Italije. Deržavni zbor v Turinu bo pretresoval postavo zastran zarotb zoper življenje unanjih oblastnikov in zoper hvaljenje moritve; ta postava bo zadevala tudi prenarredo protnega sodništva v tej zadevi.

Iz Nemškega. Iz Berlina. Novozaročena, pruski princ in njegova supruga, bota imela na leto za svoje potrebe: princ 92 tavžent pruskih tolarjev in princeznja obresti od 400 tavžent goldinarjev. Verh tega bo dobivala princeznja še 80 tavžent goldinarjev na leto, in če bi princ umerl, ji zagotavlja pruski kralj še vdovšine 30—40 tavžent tolarjev, ktere pa zgubi, če se zopet omoži.

Iz Francozkega. Francozka vlada nategje od dne do dne bolj krepko vajete in berzde. Eni pravijo, da pride to tudi od tega, ker je bil 14. januarja še drug napad v boulonjskem logu poleg Pariza pripravljen, pa nerazodenejo ga in zbog tajistega so mnogo ljudi zaperli. Zná biti, da je to kriva govorica, pa iz tega se dá posneti, kako je ljudem pri sercu. Ko se je cesar 10. t. m. v glediše peljal, je bilo vojakov in policaj toliko na nogah, kolikor jih v Parizu o tacih priložnostih še ni bilo viditi. Celo mesto Pariz je, kakor če bi bilo v obsednem stanu in z njim vsa francozka dežela. Razdeljenje cesarstva v pet vojaških okrajin, skrivno svetovavstvo, postava zastran varnosti, ustanovljenje ministerstva za policijstvo, govorce o družih premenah v višji upravniji in zadnjič govor novega ministra, generala Espinasse-a, ko je ministerstvo nastopil, vse te reči ne dajo več dvomiti, da se na Francozkem ne začinja ravno nova, pa vunder taka vlada, kakoršne so se Francozi od leta 1793 že odvadli. Ali bo tako ravnanje francozki deželi v blagor, nad tem morajo vsi dvomiti, kateri niso popolnoma oslepljeni.

— Iz Pariza 13. febr. Obtožna zbornica je obsodila Pierrita, Rudio, Gomeza, Orsini-ta in Bernarda, kateri so obdolženi napada na cesarja, pred porotno sodnijo. Obravnava je odločena na 25., 26. in če bo treba na 27. dan t. m. Bernard je pobegnil 14. januarja, pa izsledili in prijeli so ga 15. t. m. v Londonu.

— Časniki pišejo, da hoče Napoleon ministerstvo notranjih opravil v svojih rokah obderžati. Prejšnemu ministru očitajo, da je bil premalo podučen in da ni bil dosti krepek.

Iz Angležkega. Povedali smo, da je angležki deržavni zbor poterdil z veliko večino glasov načert postave zoper zarotnike. Pa zavoljo tega še ta načert ni privoljen, da bi se mu dala oblika postave. Trikrat bo prišel še v pretres in gotovo se bo še marsikter vroč govor zoper njegovo veljavnost slišal, preden pride v zbor lordov v pretres, da ga tudi oni poterdijo.

— Lord Palmerston je nasvetoval v derž. zboru načert postave, po kateri nej bi prevzela kraljevska vlada indiško vladno oblast. Tudi načert postave zastran pripušanja judov v deržavni zbor je bil drugi pot bran. Vediti je treba, da so ta načert v spodnjem zboru že večkrat poterdili, v zgornjem ali v zboru lordov pa vselej zavergli. Tudi ta pot so ga v spodnjem zboru z večino glasov poterdili, dasi-ravno se je par gospodov močno zoper to uperalo. Neki gospod Newdegate je kričal, da se bo do poslednjega dih-ljeja uperal zoper dopušenje ljudi, kateri niso ne senca judov starega zakona, temuč prijatli mnenj, ktere je novi zakon zavergel, in neki gospod Spooner je rekel mlačno, da je

Vprašanje.

zoper jude, ne zavoljo tega, ker jih ima morda za slabe podložnike ali nevarne ljudi, temuč zato, ker ima njih pripušenje za greh zoper pravila keršanstva.

— Ravno prinesejo časniki novico, da je bil načert postave zastran zarotb zoper unanje oblastnike o drugem branju v spodnjem zboru z večino glasov zaveržen in telegraf od 19. t. m. pové iz Londona, da je celo ministerstvo z L. Palmerstonom vred odstopilo.

Iz Moldove in Valahije. Oznanjeno je bilo, da se bo sošel zbor za obravnavo teh dveh dežel v Parizu v sredi mesca februarja. Pa komisija, ktera ima potrebe knežij pozvedovati, še ni dodelala svojih opravil; zavoljo tega je zbor v Parizu zopet odložen. Tako bo potem pariški zbor dobil izdelano pismo od komisije o zadevah Moldove in Valahije, ktero bo že naprej od vsih vdeleženih strani poterjeno in treba ne bo zboru, veliko o tem besedovati.

Iz Turškega. Najnoveji časniki pišejo, da so imeli kristjani (raje) v bitvi pri Žubcih 15 mertvih, Turki pa 40 ranjenih; koliko mertvih, ni znano. Ujet Žubčan, kterega so peljali čez most v Trebinje, je skočil v Reko in se je utopil. Turki so uzeli Žubce in razdjali. kristjani pa so se vmaknili na gore za mestom, ktere deržé obsedene.

— Iz Bosne piše nekdo v „Agr. Ztg.“: Bosniške homatije se začenjajo izsnovavati. V tem hipu, v katerem si prizadeva turška vlada, kakor more, da bi bosniške in z njimi črnogorske zmešnjave beržeje rešila, tirja pravica, da s svobodno besedo nesrečno keršansko ljudstvo oprostimo osumnjav, v ktere se je zoper svojo voljo s Černogorci zamotalo. V tem hipu je prašanje, ali so se kristjani po svoji volji zoperstavili, ali pa, se je to vsled črnogorskih in tako imenovanih vseslovanskih podpihovanj zgodilo? Kdor je pazljivo zasledoval v poslednjih desetih letih, kar se je v tej deželi godilo, se je mogel, tudi če dežele in ljudi ni poznal, prepričati, da se zadeve bosniških kristjanov z unimi Černogorcov nikakor ne stikajo in da je to samo čas nanesel. Tu ni nihče umetnih prekucij delal, tu ni ljudstvo po novih naredbah hrepenelo. Sila, in zgolj sila je to delala, in ker si ljudstvo drugač ni moglo pomagati, je bilo primorano se vzdigniti in nazadnje v kervave boje spustiti. Moritve, ropanje, oskrunjevanje žená in sovražtvo zavoljo različnosti vere, več del brez vsega strahu in strahovanja, so kristjane prignale v revšino, o kteri časniki nemškega in slovanskega jezika več kakor dovelj pišejo. Ljudstvo je moglo odrajtovati tretjino od vsih pridelkov Spajem, potem ko je desetino, redelat, dimnico in glavno štibro moglo turški vladi plačevati. In to je najhuje bodlo kristjane. Kdo si bo upal v tacih okolnostih, prvi vzdigniti kamen zoper nesrečno ljudstvo?

— Iz Carigrada pišejo: Še vedno je slišati o nesrečah zavoljo hudega vremena in ondašni časniki pišejo, da je več kot 40 ljudi zavoljo mraza poginilo in volkovi so — od lakote gnani — se noter do prvih ulic predmestij upali in so mnogo ljudi oklali.

Iz Greškega. Greki so obhajali 6. februarja z velikimi slovesnostmi in veselicami 25. letni dan prihoda svojega kralja Otona. Tudi v tej deželi je silno hud mraz.

Iz Kine. Angleži in Francozi so mesto Kanton popolnoma v svojo oblast dobili.

Lepa prošnja za pojasnilo.

Veljavni možje terdijo, da se Lavanter Bisthum slovenki zove „Labodska škofija“; ne manj tehtni gospodje zopet pišejo „Lavantska“ in nekteri (menda ne prav v duhu slovenšine) „Lavantinska škofija.“ Ktero je pač pravo in resnično? C.

Ali kdo vé kako se zeliše ablah imenovano, po nemški ali botansko imenuje? Abah je tudi slovensko ime grajšine po nemški znane Habah.

Pesem starca.

Osem križev nosi moja rama,
Snegom obelila se je glava,
Vabi me k počitku črna jama,
Dan večerni v dolgo večno plava.

Solnce na zahodu zatonuje,
Luč umira kalnega očesa,
Velo moje lice obleduje —
Čas verti naprej, naprej kolesa.

Zatonile so otročje nade,
Ko pred svitlim solncem zlata zarja
Čas razgnal je cvetje dobe mlade,
Ko cveteči roži moč viharja.

Vročé serce v persih več ne bije,
Merzla kri po žilah se pretoka;
Vse tovarše črna zemlja krije,
Mene čaka vsak dan pot enaka.

Sanjarija se je razdanila,
Zvezde praznih upov utrnile,
Luč resnice mi je zasvetila,
Steze prave sreče se odkrile.

Toraj poslušajte me, sinovi!
Dober nauk dal bom vam, otroci!
Višje cene, ko zlatá gradovi,
In svitleji kakor žesle v roci:

Čas je prvi dar iz božje
roke,
Posodilo, ne lastnina naša;
Tirjal On obresti bo visoke,
Ki na vago dél bo dela vaša!

Izročujte zemlji zdravo setev,
Da se krepi domovina, národ,
Da ob času, ko bo prišla žetev,
Se ponašal bode z vami zarod!

Eden Oče vlada vse narode,
Bratje so na svetu vsi rodovi:
Mir, ljubezen naj med vami bode,
Bog bo z vami, národa sinovi!

Darovi za Vodnikov spominek.

Od I.—XI. naznanila . 575 fl. 30 kr.

Gospod major Jakob Abdon Wolf od Wolfsberg	1	—	—
„ Franc od Hausenblass	2	—	—
„ stotnik Anton Catarozzi	1	20	—
„ Janez Schusters	1	20	—
„ Janez Pavlicza	2	—	—
„ Eduard Kanc	—	20	—
„ Aleksander baron Rechbach	2	—	—
„ Žiga zlahtni Sternfeldski	1	—	—
„ Bernard od Petersilka	—	30	—
„ Avgust baron Rechbach	2	—	—
„ J. vitez od Brandenau-Mühhofen	—	30	—
„ nadlajtnant Franc Urbas	1	—	—
„ Henrik baron Bauer	1	—	—
„ Gustav Watzl	1	—	—
„ Filip Fišcher	1	—	—
„ Anton Čuber	1	—	—
„ Maximilian Köhler	1	—	—
„ lajtnant Stanislav od Milicski	2	—	—
„ Vilhelm Kunšic	2	—	—
„ Franc Eisenzopf	1	—	—
„ Guidon Schemerl	1	—	—
„ Henrik Schneeweiss	—	20	—
„ Avgust grof Rhode	1	—	—
„ Albert Gerstenmayer	1	—	—
„ Feliks žl. od Reya	—	30	—
„ Jožef Collerus žl. od Geldern	1	—	—
„ Franc Dobrave	1	—	—
„ Anton Karinger	1	—	—
„ Franc Pfeiffer	—	24	—
„ Jožef grof Bourbon del Monte v srebru:	2	—	—
„ stotnik Jožef Tyssen	2	—	—
„ nadlajtnant Jožef Haring	—	20	—
„ Jakob Bresquar	—	20	—
„ lajtnant Janez Eržen	—	20	—
„ Anton Kastelic	—	20	—
„ Alojzi Brillli	—	20	—
„ Janez Jazbec	—	20	—

slavnega c. k. krajskega regimenta princ Hohenlohe-Langenburg Nr. 17.

Skupaj . 613 fl. 44 kr.

Loterijne srečke:

v Gradcu } 20. februarja 1858: 47. 48. 69. 80. 16.
na Dunaji } 29. 35. 75. 26. 74.

Prihodnje srečkanje na Dunaji in v Gradcu bo 3. sušca 1858.